KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2170

AUGUSZTUS 18\20.

II. (VAK) BÉLA KIRÁLY

(ÉLT: 1108 – 1141 / URALKODOTT: 1131-1141)

Könyves Kálmán vakította meg apjával, Álmossal együtt, így alkalmatlanná téve az uralkodásra. Amikor II. István hírt kapott arról, hogy II. Béla teljes elszigeteltségben él a pécsváradi apátságban, úgy határozott, hogy politikai megfontolásból a vak herceget birtokokkal látja el és a szerb nagyzsupán lánya, Ilona személyében feleséget is szerez neki. Uralkodása alatt nagyrészt felesége, az erőskezű és kegyetlen Ilona királyné kormányozta az országot. Vak Béla király érdeme, hogy regényes körülmények között fennmaradhatott a dinasztia.

II. ISTVÁN KIRÁLY

(ÉLT: 1101–1131 / URALKODOTT: 1116-1131)

Apja, Könyves Kálmán koronáztatta meg alig ötéves korában, így 1105-től 1116-ig ifjabb király volt. A szemtanúk szerint a kis István el is sírta magát, amikor a korona a fejére került. Tíz év múlva, atyja halálát követően vette át az ország irányítását. Élveteg, kegyetlenkedésektől sem visszariadó, szeszélyes uralkodó hírében állt. Élete utolsó időszakában sok gondot okozott neki a trónutódlás problémája. Feleségétől, a capuai normann hercegnőtől nem született gyermeke, ezért Zsófia nővére Saul nevű fiát jelölte örökösének. Halálával az Árpád-ház utód nélkül maradt, a kihalás szélére sodródott.

KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18\20.

III. BÉLA

(1148 – 1196. ÁPRILIS 23.)

1163-ban került Konstantinápolyba, Nagy Manuel bizánci császár udvarába, ahol felvette az Alexiosz nevet, és a császár lányának a jegyesként ő lett a bizánci császári trón várományosa. De Manuelnek végül fia született, így a gyermek lett a trónörökös. Béla feleségül vette a világszép Châtillon Annát, majd 1172-ben visszatért Magyarországra, ahol 1173 elején királlyá választották. Az esztergomi érsek nem volt hajlandó felkenni, ezért pápai engedéllyel a kalocsai érsek koronázta meg. Beiktatását követően anyja és öccse sikertelen összeesküvést szőttek ellene. A keleti és a nyugati világot egyaránt kitűnően ismerő Béla erős kancelláriai rendszert hozott létre, és elterjesztette az írásbeliséget: az ő udvarában dolgozott Anonymus is. Sikeres politikájának köszönhetően idővel Európa egyik leggazdagabb és legbefolyásosabb uralkodója lett – nem seregeire támaszkodott, sokkal inkább az írott szó erejére.

CHÂTILLON ANNA

EREDETI NEVE: ANTIOCHIAI ÁGNES (1153-1184) – III. BÉLA KIRÁLY ELSŐ FELESÉGE

Apja, Châtillon Rajnald, kegyetlenségéről híres keresztes hadvezér volt, akit végül Szaladin szultán saját kezűleg fejezett le. Rajnald számlájára is írják, hogy a muzulmán seregek 1187-ben elfoglalták Jeruzsálemet, és a Mennyei Királyság elesett. Anyai féltestvére Mária, Nagy Manuel felesége volt, aki trónörököst szült a császárnak. Anna és Béla a bizánci udvarban kötöttek házasságot 1170 tavaszán. Az ifjú feleség követte férjét Magyarországra. Hat gyermekük született, közülük kettő (II.) Imre, (II.) András magyar király lett. Felesége halálát követően III. Béla a francia király lányát, Capet Margitot vette nőül, de végrendeletében meghagyta, hogy első felesége, Anna mellé temessék Székesfehérváron.

KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18\20.

KÖNYVES KÁLMÁN KIRÁLY

(ÉLT: 1074–1116 / URALKODOTT: 1095-1116)

Fiatal korában kard helyett kódexlapokat forgatott, nem véletlenül kapta a „könyves" jelzőt. Papnak szánták, mégis király lett. Kora legműveltebb uralkodója. Szíve mélyéből kívánta a békét, élete jó részét mégis csatákban töltötte. Könyves Kálmán azon szerencsés pillanatban vezette az országot, amikor a nagy uralkodóházak belefáradtak a hadjáratokba és megannyi vihar után végre szélcsend lett Európában. Ám nagyravágyó öccse az egész életét megkeserítette, számos összeesküvést szervezett ellene. Kálmán húsz év után ezt megelégelte. Parancsot adott öccse, Álmos és annak fia, Béla megvakíttatására.

ÁLMOS HERCEG

(ÉLT: 1075–1127 / URALKODOTT: 1091-1096)

Szent László ugyan őt jelölte utódjának, de a főurak végül bátyját, Kálmánt választották királynak. Álmos az ország harmadát kitevő hercegséget kapta. Legalább öt alkalommal szőtt összeesküvést testvére ellen – külföldi segítséggel vagy épp főúri támogatóival próbált bátyja életére törni. Kálmán azonban mindig résen volt és sokáig meg is bocsátotta testvérének a cselszövéseket. Kálmán testvérét, Álmost és fiát, Bélát Álmos a rendszeres trónkövetelése és árulása okán megvakíttatta, így alkalmatlanná téve őket az uralkodásra. A vak Álmos tíz év nyugalom után újra szervezkedni kezdett - ekkor már az új király, Kálmán fia, II. István ellen. Ezt az összeesküvést is leleplezték, és Álmos félve, hogy az ifjú István megöleti, Bizáncba menekült, ahol unokatestvére, Piroska császárné fogadta be.

KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18–20.

GÉZA FEJEDELEM

(ÉLT: 945–997 / URALKODOTT: 972-997)

Taksony vezér fia, aki követte apját a fejedelmi székben. Géza az erdélyi Zombor gyula lányát, a szépséges és erélyes Saroltot vette feleségül. A házasság révén egybeforrt az addig viszonylag különálló keleti és nyugati országrész, így elkezdődhetett Magyarország egységének kialakítása. Géza felvette a keresztény vallást. A fejedelmi hatalomtól függetlenségüket megőrizni vágyó törzsi vezetőkkel szemben kíméletlenül fellépett, ezért az egykorú feljegyzések „véreskezűnek" nevezik. Királyi székhelyül Esztergomot választotta. Erős központi hatalmat épített ki, amellyel sikerült a korábban tekintélyes törzsi vezetők fölé kerekednie. Fiát, Istvánt is megkereszteltette, és még életében királlyá választotta, hogy ő folytathassa az ország építését.

SAROLT FEJEDELEMASSZONY

(ÉLT: 950–1008)

Zombor erdélyi vajda lánya, Géza nagyfejedelem felesége, I. (Szent) István király édesanyja. Határozott, férfias jellemét nem nézték jó szemmel. Igazi nomád nagyasszony volt, aki inkább ivott és lovagolt, mintsem az orsót forgatta, ahogy azt a német krónikások elvárták egy „rendes nőtől". A bizánci kereszténységben született uralkodónő korának egyik legszebb asszonya volt. Férje politikáját erős kézzel támogatta. Ő biztatta arra, hogy teremtsen politikai kapcsolatokat a Nyugattal, és vegye fel a kereszténységet, valamint hívjon az országba pápai hittérítőket. Férje halála után fia, István lépéseit egyengette.

(SZENT) ASZTRIK PÜSPÖK

(ÉLT: ?–1033)

996-ban, Géza nagyfejedelem kérésére érkezett Magyarországra. A Pannonhalmán épített első magyar bencés kolostor apátja, majd Géza halála után István király tanácsosa lett. 999-ben ő vezette azt a delegációt, amelyet István küldött Rómába, II. Szilveszter pápához tárgyalni. Ekkor a pápától megkapta a kért koronát. Amikor 1000 körül Sebestyén, az első esztergomi érsek elvesztette szeme világát, három esztendőre Asztrik lett a helyettese, majd ő lett a frissen létesült kalocsai érsekség első püspöke. 1034. november 12-én hunyt el. Nevéhez csodás gyógyulások fűződnek.

www.koronazas.hu

KORONÁZÁSI ÜNNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18\20.

(SZENT) SALAMON KIRÁLY

(ÉLT: 1053–1087
URALKODOTT: 1063-1074. MÁRCIUS 14.)

I. András király hányatott sorsú fiúgyermeke. Az egyik legkalandosabb életű magyar királyt már tízéves korában megkoronázták. Egyes főurak mellett anyja és hat évvel idősebb felesége, Judit voltak a tanácsadói. Unokatestvérei, Géza és László kezdetben kiegyeztek vele, de később háborút indítottak ellene. Ugyan megpróbálta visszaszerezni a királyságát sógora, a német császár segítségével, de ez nem sikerült. A koronáját veszített Salamon Pula környékén remetének állt, ahol halála után szentként tisztelték.

I. GÉZA KIRÁLY

(ÉLT: 1044–1077 / URALKODOTT: 1074-1077)

I. Béla király fia, akit a magyar főurak közfelkiállítással választottak királlyá. Hívei unszolására Géza ugyan elfoglalta a trónt és királynak nevezte magát, de vonakodott magát királlyá koronáztatni. Géza halogatásának oka az volt, hogy Salamon személyében még élt a felkent uralkodó. I. Géza szentéletű ember volt: békét szerzett és gyarapította az országot. Vácott székesegyházat, Garamszentbenedeken apátságot alapított. Kész volt Salamonnak visszaadni a királyi címet. 1076 karácsonyán a szekszárdi templomban meghallgatott nagymise után sírva jelentette ki, hogy lemond a trónról. Az erről megindult tapogatózó tárgyalások közepén azonban váratlanul elhunyt. I. Gézát az általa alapított váci székesegyházban helyezték örök nyugalomra.

www.koronazas.hu

KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18–20.

I. (SZENT) LÁSZLÓ KIRÁLY

(ÉLT: 1046–1095 / URALKODOTT: 1077-1095)

I. Béla király fia, I. Géza király öccse. Ő volt a „nemzet bajnoka". Az első magyar király, aki területileg is gyarapította Magyarországot. Nemcsak korának, hanem az egész magyar történelemnek egyik legszerethetőbb, legdaliásabb uralkodója volt, akinek csodás tetteit számtalan anekdota, himnusz, népi elbeszélés örökítette meg. Legendás kardforgató és szentéletű keresztény ember. A testvérviszálytól és örökösödési háborúktól megtépázott országot vaskézzel, vastörvényekkel vezette. Az általa kiadott törvények Európa legszigorúbbjai közé tartoztak. Az általa bevezetett pénz Európa legstabilabb fizetőeszköze lett, a több száz éve mintaként szolgáló bizánci aranyával vetekedett.

ADELHEID KIRÁLYNÉ

(ÉLT: 1060–1090)

I. (Szent) László király felesége, (Szent) Piroska édesanyja. Az észak-német hercegnő édesanyja, Adelheid királynéról kapta nevét. 1078-ban László magyar király felesége lett. A gyönge egészségű Adelheid fontos diplomáciai szerepet játszott István és Imre szentté avatásának előkészítésében a pápai udvarnál. Alig több mint tíz évet élt Magyarországon. Veszprémben temették el, a királynék templomában. Trónörökös fiút nem hagyott hátra, László mégsem keresett többé másik feleséget.

(SZENT) PIROSKA KIRÁLYLÁNY

(ÉLT: 1088–1134)

Hétesztendős korában anyja, Adelhaid meghalt, majd édesapját is elveszítette. A teljes árvaságra jutott gyermek évekig unokabátyja, Könyves Kálmán udvarában élt, majd II. János feleségeként, Eiréné néven bizánci császárné lett. Nyolc gyermeke született, új hazájában nagyon szerették, jószívű, emberséges uralkodónő volt. Férjével együtt alapította meg a konstantinápolyi Mindenható Krisztus monostort. A bizánci egyház Piroskát szentté avatta, mozaikképek, költemények, életrajzok őrzik emlékét.

www.koronazas.hu

KORONÁZÁSI ÜNEPI JÁTÉKOK

2017

AUGUSZTUS 18–20.

I. (SZENT) ISTVÁN KIRÁLY

(ÉLT: 969–1038. AUGUSZTUS 15.
URALKODOTT: 997-1000)

Első királyunk, aki a mai magyar állam alapjait létrehozta. Törvényeket alkotott az új, keresztény szokások meghonosítása érdekében, pénzt veretett, vármegyékre osztotta az országot törzsi területek helyett. 1000-ben, Esztergomban koronázták királlyá. Megszervezte a magyar keresztény egyházat, ezért ő és utódai viselhették az apostoli király címet. Uralkodása alatt a magyar törzsek szövetségéből kialakult fejedelemséget egységes, keresztény magyar királysággá alakította át. 996-ban vette feleségül II. Henrik bajor herceg leányát, Gizellát, akivel együtt jelentős számban érkeztek bajor papok, lovagok és mesteremberek az országba. Sikeresen megvédte az országot a külső támadásoktól, harcolt a bolgárok, lengyelek és besenyők ellen. Halála után negyvenöt évvel I. László király javaslatára avatták szentté.

(BOLDOG) GIZELLA KIRÁLYNÉ

(ÉLT: 984–1065)

Magyarország első keresztény királynéja. Az eredetileg apácának nevelt regensburgi kisasszony 995 tavaszán kötött házasságot a magyar trónörökössel, Istvánnal. A mélyen vallásos Gizella a háttérbe húzódva támogatta férje munkáját. A legenda szerint nagyon házias volt: maga járt a kútra friss vízért és udvarhölgyeivel együtt miseruhákat hímzett. Ezek leghíresebbike az a koronázási palást, amelyet – talán – fia, Imre herceg, az István által a trónra kiszemelt örökös királlyá avatási szertartására szánt. A királynői udvar székhelye Veszprém lett, melynek ellátására és függetlenségére a királyi birtokból jelentős részt különítettek el a „mindenkori magyar királynék örökös használatára”.

(SZENT) IMRE HERCEG

(ÉLT: 1000?–1031)

(Szent) István király fia. Imrétől, mint jövendő uralkodótól elvárták, hogy rangjának megfelelő házasságot kössön. A hagyomány három királyi családot említ, amelyből feleséget vehetett: a lengyel, a horvát és a görög uralkodóházat. 1031. szeptember 2-án egy vadászaton halálos balesetet szenvedett. Székesfehérváron temették el. Szüleit mélyen lesújtotta a halála. Bár a herceg megnősült, gyermeke nem született, így a királyi pár örökös nélkül maradt. Imrét édesapjával együtt avatták szentté, majd az engedelmes és tiszta életű gyermek mintaképe, az ifjúság védőszentje lett.

www.koronazas.hu